



דברי תורה וחינוך

את סילת פלבוץ

ויגש | הרב חיים קן

מנהל חט"ב בישיבה תיכונית חספין

ב"ה

עשרה בטבת, יום העוצמה הנסתרת

הנביא זכריה כותב:

כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צוֹם הַרְבִּיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית יְהוּדָה לְשִׂשׁוֹן וְלִשְׂמֻחָה וְלִמְעֵדִים טוֹבִים וְהָאֲמַת וְהַשְּׁלוֹם אָהָבוּ.

עשרה בטבת ייחודי בכך שהוא הצום היחידי שצמים אותו ביום שישי, ננסה לטעם מעט ממשמעות היום ומהקשרו לימינו. נשים לב לריבוי האירועים בתקופה זו.

1. הסיבה העיקרית והמפורסמת לקביעת התענית היא שבעשרה בטבת החל המצור על ירושלים. תחילת המצור בחודש טבת מוזכרת בתנ"ך גם במלכים וגם בירמיהו ומודגשת בספר יחזקאל: **וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי בְּשָׁנָה הַתְּשִׁיעִית בְּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בְּעֶשְׂרֵי לַחֹדֶשׁ לֵאמֹר. בֶּן אָדָם, כִּתֹּב לְךָ אֶת שֵׁם הַיּוֹם אֶת עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה, סִמּוֹ מִלְּךָ בְּכָל אֶל יְרוּשָׁלַם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה.**
 2. הנביא יחזקאל מציין שבה' בטבת הגיעה השמועה על חורבן בית המקדש לעם שכבר היה בגלות ולדעת רבי שמעון בתוספתא זו סיבת הצום.
 - בנוסף לכך חז"ל מזכירים עוד כמה דברים שאירעו בימים אלו של חודש טבת.
 3. בסליחות מוזכר שאלו היו ימי הפטירה של עזרא ובחלק מהנוסחים גם נחמיה, מנהיגי ישראל הצדיקים שהובילו את העם בתהליך הגאולה לאחר גלות בית ראשון.
 4. במגילת תענית כתוב שבח' בטבת תורגמה התורה ליוונית "והחושך בא לעולם שלושה ימים..."
 5. בתקופתנו יום זה נקבע על ידי הרבנות הראשית לישראל כיום הקדיש הכללי לזכרם של נרצחי השואה שמועד פטירתם לא נודע.
- המהר"ל בספר נצח ישראל (פרק ח') מסביר שלא במקרה אירועים חוזרים על עצמם בתקופה מסויימת, ובחודש טבת שהוא זמן התגברות הקור, זהו זמן שבו יש כוח לשונאי ישראל ח"ו.

נשאלת השאלה: איך מסתדרים דברי המהר"ל עם דברי הנביא זכריה? איך ימים שאינם טובים לישראל יכולים להפוך הם בעצמם לימי ששון ושמחה?

רמז לתשובה נמצא בחנוכה, כלומר דווקא בתקופה הכי חשוכה יכולים להתגלות הגבורה הכי גדולה והאור הגדול ביותר. המשימה המיוחדת לימים האלו היא לגלות את האור דווקא בתקופה של חושך.

אין כמו ימים אלו כדי לחוש, יחד עם הכאב הגדול, אלו עוצמות של אמונה ואהבה שהיו לצערנו נסתרות והן מתגלות דווקא בתוך החשיכה.

נקצר במילים הכתובות ונשאיר את המחשבות כיצד דווקא בימים אלו:

1. יהיה לנו את הכוח לגרום לאויבנו לוותר על רעיון המצור,
2. להתפלל לכך שיפסיקו השמועות הרעות,
3. לגלות את אור התורה והגאולה שהשאירו לנו עזרה ונחמיה,
4. להאיר את אור התורה הטהור בלשון הקודש לכל העולם.
5. ובתקופתינו, תקופת הגאולה נסיים בתפילה גדולה שיתגדל ויתקדש שמו הגדול, ובהמשך לחיבור שמוזכר בפרשה ובהפטרה בין יהודה ליוסף נזכה בקרוב שהעושה שלום במרומיו יעשה שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ונאמר אמן.